

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 138/06-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. mája 2006 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. D. B., bytom B., v ktorej namietal porušenie jeho základných práv podľa čl. 48 ods. 1 a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 108/2003, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. D. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. septembra 2005 doručená sťažnosť MUDr. D. B., bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namietal porušenie jeho základných práv podľa čl. 48 ods. 1 a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 108/2003. Svoju sťažnosť sťažovateľ doplnil podaním zo 16. novembra 2005 a 13. marca 2006.

Sťažovateľ vo svojich podaniach uviedol, že 5. mája 2003 podal žalobu proti Slovenskej republike v zastúpení Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj „žalovaní“), ktorou žiadal náhradu škody, ktorá bola spôsobená *„protizákonnými činnosťami orgánov štátu a nesprávnymi postupmi – zbytočnými prietiahmi v konaní a umožnením premlčať výkon exekúcie“*. Žaloba bola podľa sťažovateľa podaná na miestne príslušnom súde – Okresnom súde Bratislava I, na ktorom bola zaevidovaná pod sp. zn. 16 C 76/2003, a zákonnou sudkyňou v predmetnej veci sa stala JUDr. Z. D. Sťažovateľ na výzvu Okresného súdu Bratislava I doručení mu 23. mája 2003, aby svoju žalobu doplnil, reagoval obratom. Okresný súd Bratislava I následne sťažovateľa upovedomil, že spis v predmetnej veci bol z dôvodu miestnej príslušnosti postúpený okresnému súde. Tento úkon Okresného súdu Bratislava I považuje sťažovateľ za chybný. Na okresnom súde je predmetná vec vedená pod sp. zn. 19 C 108/2003 a bola pridelená na jej prerokovanie a rozhodnutie sudcovi Mgr. R. P. Sťažovateľ v predmetnej veci podaniami z 31. mája 2004, 7. júla 2004 a 1. októbra 2004 *„doplnil spis novými dôkazmi o protizákonnom konaní orgánov štátu“*. Podaním zo 6. decembra 2004 sťažovateľ okresnému súde navrhol, aby v predmetnej veci požiadal o vyjadrenie žalovaných.

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky na žiadosť sťažovateľa o predbežné prerokovanie veci podanú 16. apríla 2004 nereagovalo, čím mu podľa neho vzniklo právo na vymáhanie škody od Slovenskej republiky podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

Okresný súd v predmetnej veci nekonal. Sťažovateľovi 13. apríla 2005 okresný súd zaslal oznámenie, že predpokladaný termín konania pojednávania v predmetnej veci je prvý polrok 2006.

Podľa názoru sťažovateľa okresný súd v predmetnej veci taktiež bezdôvodne zmenil zákonného sudcu, keď bez toho, aby v predmetnej veci boli podané námietky zaujatosti zo strany účastníkov konania, sa ďalším zákonným sudcom, ktorému bola táto vec pridelená, stala JUDr. K. F.

Sťažovateľ vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavnému súdu navrhol, aby rozhodol, že:

„II. A. Okresný súd Bratislava II, Drieňova 5, 827 02 Bratislava v konaní 19 C 108/2003 porušil práva sťažovateľa MUDr. D. B., ktoré mu zaručuje Ústava Slovenskej republiky podľa čl. 48 ods. 2.

II. B. Priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10.500.000,- Sk za nekonanie orgánov štátu a za protizákonné mnohopočetné trestné stíhanie osoby MUDr. B. iba na základe konštrukcií pričom všetky boli v konečnom dôsledku zastavené!“

Sťažovateľ vo svojom podaní z 16. novembra 2005 nazvanom ako „Rozšírenie ústavnej sťažnosti zo dňa 30. 08. 2005“ namietal aj porušenie jeho práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, pretože z jemu neznámych dôvodov „(vnútrošúdne machinácie)“ bol zákonný sudca v uvedenom konaní vymenený iným sudcom.

Spisový materiál v uvedenej veci bol okresným súdom postúpený späť Okresnému súdu Bratislava I, kde mu bola pridelená spisová značka sp. zn. 9 C 50/05 a tento súd ho následne odstúpil, ako to vyplýva z príloh k podaniu sťažovateľa z 13. marca 2003, Okresnému súdu Bratislava IV.

Sťažovateľ taktiež vo svojej sťažnosti požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom v predmetnej veci.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd

návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

II. A K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 1 ústavy

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal, že okresný súd porušil jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 1 ústavy v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 108/2003 tým, že v predmetnej veci bez toho, aby účastníkmi konania bola v konaní vznesená námietka zaujatosti voči zákonnému sudcovi, koná iný sudca ako ten, ktorému bola vec pridelená pôvodne po začatí konania.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy „Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi“.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že:

„Za zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy je zásadne potrebné považovať toho, kto bol určený na prejednávanie vecí v súlade s rozvrhom práce súdu (II. ÚS 47/99, II. ÚS 118/02).“

«Právo osoby „nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi“ nemožno interpretovať až tak extenzívne, aby sa spájalo s osobou jediného sudcu. Účel základného práva priznaného podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sa splní, keď o práve občana rozhoduje sudca pridelený na výkon funkcie na súd toho stupňa súdnej moci, ktorý je vecne a miestne príslušný rozhodnúť, za predpokladu, že podľa rozvrhu práce ide o sudcu, ktorý je oprávnený konať a rozhodovať určitý druh súdnej agendy (II. ÚS 15/96, II. ÚS 87/01).»

Podľa § 26 ods. 1 zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch v znení neskorších predpisov platného do 1. apríla 2005 (ďalej len „zákon o súdoch a sudcoch“):

„(1) Činnosť súdov sa pri zabezpečovaní riadneho výkonu súdnictva určuje v rozvrhu práce na kalendárny rok, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Veci sa v súlade s rozvrhom práce pridávajú sudcom a vyšším súdnym úradníkom náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí.“

Podľa § 26 ods. 3 písm e) zákona o súdoch a sudcoch „Rozvrh práce obsahuje: e) spôsob a podmienky vykonania zmien v rozvrhu práce, ak sa zmení personálne obsadenie súdu, vylúčia sa sudcovia alebo ďalší zamestnanci súdu podľa osobitného predpisu uvedení v rozvrhu práce; zmena v rozvrhu práce z dôvodu výrazného zaťaženia len niektorých sudcov v priebehu kalendárneho roka sa nemôže týkať vecí, v ktorých sa už začalo konanie pred súdom“.

Ústavný súd zistil, že sťažovateľova žaloba o náhradu škody vedená pod sp. zn. 19 C 108/2003 bola okresnému súdu postúpená z Okresného súdu Bratislava I 18. septembra 2003. Predmetná vec bola pôvodne pridelená sudcovi okresného súdu JUDr. R. P. a neskôr v nej konala sudkyňa JUDr. K. F.

Okresný súd ústavnému súdu na základe jeho žiadosti oznámil, že k zmene zákonného sudcu JUDr. R. P. v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 108/2003 došlo v dôsledku zmeny rozvrhu práce okresného súdu na rok 2005. V prílohe svojej odpovede okresný súd ústavnému súdu zaslal aj výňatok z Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava II na rok 2005 č. Spr. 3784/04 z 2. decembra 2004 účinného od 1. januára 2005, z ktorého vyplýva že JUDr. K. F. (bod 19 tohto rozvrhu práce) boli pridelené na vybavenie všetky neskončené veci z oddelenia „19C“, t. j. aj vec vedenú pod sp. zn. 19 C 108/2003.

Okresný súd ústavnému súdu zaslal aj uznesenie Súdnej rady Slovenskej republiky č. 476 z 13. septembra 2004, podľa ktorého bola JUDr. K. F. na okresný súd preložená na výkon funkcie sudcu od 1. januára 2005, ktorým súčasne preukázal, že dôvodom vykonania zmeny rozvrhu práce bola zmena personálneho obsadenia okresného súdu.

Ústavný súd však tiež zistil, že krajský súd uznesením č. k. 9 NcC 27/05-290 z 27. októbra 2005 rozhodol, že na prejednanie a rozhodnutie predmetnej veci je miestne príslušný Okresný súd Bratislava I, ktorému bol spisový materiál vo veci sťažovateľa doručený 2. decembra 2005.

Z uvedeného vyplýva, že v súčasnosti už konanie v tejto veci na okresnom súde neprebíha, a preto aj otázka zákonného sudcu na tomto súde (Okresnom súde Bratislava II) už nie je aktuálna. Sťažovateľ si svoje právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi môže primárne chrániť na súde, ktorý je vo veci činný, a preto treba sťažnosť sťažovateľa v tejto časti po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde podľa § 25 ods. 2 uvedeného zákona odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

II. B K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti taktiež namietal, že okresný súd svojím nekonaním porušil v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 108/2003 jeho právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.“

Ústavný súd pripomína, že v konaní, v ktorom sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia jeho základných práv, považuje za prostriedok nápravy postupu všeobecného súdu (ktorý môže prispieť k urýchleniu konania) sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov

Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 80/1992 Zb.“), resp. po 1. apríli 2005 sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 63 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z. z.“).

Z obsahu sťažnosti a jej prílohy vyplýva, že sťažovateľ pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nepostupoval tak, ako mu to umožňoval § 17 ods. 1 zákona č. 80/1992 Zb., resp. po 1. apríli 2005 § 63 zákona č. 757/2004 Z. z. (a nepreukázal tiež, že by si práva, ktorých porušenie namieta pred ústavným súdom, chránil prípadne iným spôsobom). Ústavný súd nepovažuje za vyčerpanie tejto možnosti podľa citovaných ustanovení sťažnosť z 24. júla 2005 (v konaní, ktoré začalo 5. mája 2003) doručенú okresnému súdu 26. júla 2005. Okresný súd na túto sťažnosť odpovedal listom č. 2123/05 z 19. augusta 2005, v ktorom sa sťažovateľovi za zistené prietahy ospravedlnil, a súčasne mu oznámil, že zákonná sudkyňa „bola na zistené prietahy upozornená ako aj na potrebu konať vo veci plynulo a bez zbytočných prietahov“. Vzápätí po doručení tejto odpovede okresného súdu bola sťažovateľom 19. septembra 2005 podaná sťažnosť ústavnému súdu.

Ústavný súd podotýka, že podanie sťažnosti v tak krátkom čase pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, a navyše po doručení odpovede okresného súdu, v ktorej existenciu prietahov v uvedenom konaní uznal a urobil opatrenie na ich odstránenie, sa javí byť iba formálnym úkonom, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak taká sťažnosť mohla mať, ak by predseda okresného súdu dostal primeranú (rozumnú) lehotu nielen na prijatie opatrení proti zbytočným prietahom vo veci samej, ale i na ich realizáciu. (mutatis mutandis IV. ÚS 306/04, III. ÚS 73/05).

Sťažovateľ taktiež nepreukázal a ani netvrdil, že podmienku podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodit' ani z obsahu sťažnosti (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na to, že podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde nie je sťažnosť prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, ústavný súd konštatuje, že sťažnosť je v tejto časti potrebné odmietnuť so zreteľom na nesplnenie tejto podmienky konania (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

II. C

Z vyššie uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia, a vzhľadom na túto skutočnosť bolo už ďalej bezpredmetné rozhodovať o sťažovateľovej žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 2006